

مقایسه تاثیر کودهای آلی و شیمیایی بر میزان اسانس و رشد رویشی گیاه دارویی *Origanum**majorana*حکیمه دژ کام<sup>۱</sup>، علیرضا انصاری فرد<sup>۲</sup>، محمد احسان مصلی نژاد<sup>۳</sup>

۱- باشگاه پژوهشگران جوان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم، جهرم، ایران

۲- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یاسوج، یاسوج، ایران

۳- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم، جهرم، ایران

## چکیده

امروزه در سیستم های کشاورزی، جهت کاهش آلودگی های زیست محیطی و حفظ خاک، تمایل بیشتری به استفاده از کودهای آلی به چشم می خورد. به خصوص در کشت گیاهان دارویی جهت افزایش عملکرد و کاهش بقایای کودی و حفظ سلامت بشر، استفاده از کودهای آلی اهمیت بسزایی دارد. در این پژوهش اثر کودهای آلی ورمی کمپوست، کود دامی و کود شیمیایی (NPK) بر میزان اسانس و رشد رویشی گیاه مرزنجوش *Origanum sp.* مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهش در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۳ تکرار و ۶ تیمار (شامل تیمار شاهد (خاک)، ورمی کمپوست + خاک (۵۰٪:۵۰٪)، خاک + کود گاوی (۵۰٪:۵۰٪)، کود شیمیایی NPK (۲۰٪:۲۰٪:۲۰٪)، خاک + ورمی کمپوست (۷۰٪:۳۰٪)، همراه با محلول پاشی NPK و ترکیب خاک + کود گاوی (۷۰٪:۳۰٪) همراه با محلول پاشی) در گلخانه انجام شد. نتایج آزمایش حاکی از آن بود که کودهای آلی در مقایسه با شاهد و کودهای غیر آلی باعث افزایش معنی دار برخی صفات شامل ارتفاع بوته، وزن تر و خشک ریشه، وزن تر و خشک اندام هوایی، و درصد اسانس گردید. کود گاوی در افزایش وزن تر و خشک ریشه موفق تر از ورمی کمپوست عمل نمود، اما کود ورمی کمپوست در بقیه ی صفات گیاه موثرتر بود. نهایتاً این آزمایش نشان دهنده ی پاسخ مثبت گیاه دارویی مرزنجوش نسبت به تیمارهای آلی بود. از آنجا که کاهش مصرف نهاده های شیمیایی در تولید گیاهان دارویی و فرآورده های آنها شرط اساسی سالم و طبیعی بودن آنها است، پاسخ مثبت گیاه دارویی مرزنجوش نسبت به کودهای آلی و دامی می تواند نوید بخش امکان تولید پایدار این گیاه دارویی ارزشمند باشد. و از طرفی افزایش کارکرد این گیاه در صفات حائز اهمیت در کشت و کار با استفاده از کود ورمی کمپوست، امیدی به جایگزینی این کود با کودهای غیر آلی و آلی دیگر می باشد.

واژگان کلیدی: مرزنجوش، کوددهی، عملکرد رویشی، اسانس.